

DONES A GRÀCIA

Butlletí periòdic amb la informació actual sobre la dona a Gràcia • Juny 2011

Celebrada la Iª TROBADA DE LES DONES DE GRÀCIA

Dissabte 26 de març, a la Biblioteca Jaume Fuster, es va celebrar la I Trobada de Dones de Gràcia, amb la participació de cent quaranta graciencques de tots els barris del districte i un gran ambient de debat i participació. Fou la posada en comú d'un procés participatiu de debat i elaboració de propostes que s'ha desenvolupat al llarg d'un any als diferents barris del districte.

El propòsit de la jornada era prioritzar les propostes de futur per fer de Gràcia un districte que millori la qualitat de vida de les dones que hi viuen. Amb aquesta finalitat, la jornada es va estructurar en quatre taules de treball temàtiques coincidint amb els debats que es van desenvolupar als diferents barris:

- Coeducació, Cultura (Vila de Gràcia),
- Espai Públic i Vida quotidiana (El Coll i La Salut), i
- Dones Grans (Vallcarca-Penitents i Camp d'en Grassot Gràcia Nova).

En aquestes taules es van presentar les principals propostes per a cada eix temàtic i després es va realitzar una votació per tal de prioritzar totes les propostes entre les dones participants.

Taula de Coeducació a la I Trobada de Dones de Gràcia
Foto: Marián Arias

Després de la inauguració oficial de la Trobada, la **Marina Subirats** realitzà una conferència amb el títol: *La millor política anticrisi: els criteris de les dones*, que va ser molt aplaudida per les assistents. Algunes de les seves paraules són: *enfrent de la lògica economicista, que ens porta al desastre absolut i amenaça la naturalesa, les dones que tradicionalment defensem la vida tenim un tresor d' experiències i sabers per aturar aquesta bogeria; i d' altres mètodes i un sentit més pràctic.*

La taula de Coeducació, presentada per **Josefina Altés**, va comptar amb la participació de la **Montserrat Rodríguez** del Grup Promotor del Consell; la **Roser**

García Sánchez del Centre de Normalització Lingüística, i l'**Ainhoa Cabello** del PIAD. L'**Elena Ràfols**, de Circare, reforçà la proposta que el Nomenclàtor gracienc continuï donant noms de dones als carrers, tot afavorint referents femenins per a les noves generacions i trencar aquest dèficit històric. Una de les propostes presentades per la taula fou la d'elaborar un Pla de Coeducació a nivell de tot el Districte.

A la taula de Cultura, també presentada per **Josefina Altés**, van participar la **Gemma Nicolás** del CIRDA, la **Numància Rojas** de la *Casa de los Cuentos* i l'**Elena Jordán** de la Galeria Paspartú. Va destacar en el debat la necessitat de promoure la creació de les dones i que les dones creadores treballin en xarxa.

Conxa Garcia va fer la presentació de les taules d'Espai Públic i vida quotidiana i de Dones Grans.

El tema de l'Espai Públic i Vida quotidiana s'havia treballat a dos barris: El Coll i La Salut, ambdós amb una orografia muntanyosa. Pel barri d'El Coll hi participà la **Ma. Rosa Ureña**, responsable de la Vokalí de Dones de l'AV. Coll-Vallcarca; la **Natàlia Bosch**, coordinadora d'activitats del Centre Cívic El Coll-La Bruguera; i la **Ma. Teresa Farró**, de l'espai Dones del Coll. Pel barri de La Salut participà l'Eva Inglada, de Ciberdona. Destacà en aquesta taula la voluntat de fer uns barris més amables, amb respecte als vianants i, millor comunicats amb transport públic.

Quant al tema de Dones Grans, s'havia treballat als barris de Vallcarca, Penitents i Camp d'en Grassot-Gràcia Nova, i a la taula hi havia la metgessa **Rosario Jiménez**, del CAP Vallcarca-Penitents; la **Liliane Gallamini**, tècnica del projecte Radars; i l'**Emèriita Castrillo**, presidenta de l'Associació de Dones Mas Falcó-Penitents. En el debat va destacar la necessitat d'atendre les dones grans en situació de fragilitat i la necessitat de crear espais de relació per a dones.

La prioritització de les propostes es va fer a través de gomets als panells temàtics i a través d'un qüestionari que es va emplenar a la sortida de la jornada. Reproduïm, en el següent article, les tres propostes més votades per cada eix temàtic. Cal dir però, que de totes les propostes, la que va tenir més ressò a la Trobada fou la d'afavorir les condicions de vida de les dones grans que viuen soles.

Després de l'avanç de conclusions, es va realitzar la presentació del Llibre Dones de Gràcia de la historiadora **Isabel Segura**, en el qual van participar tot aportant informació, documents i fotografies dones del Consell i dones de diferents barris del districte. Varen fer la presentació la mateixa autora, el Regidor, l'**Elsa Blasco**, la Regidora de Dona i Joventut de l'Ajuntament de Barcelona, i la **Berta Riesco** representant al Consell de Dones.

Finalment, la **Cinta Llasat** va cloure la Trobada i les assistents van poder gaudir d'un merescut aperitiu.

JUNTES SUMEM MÉS

Poema realitzat per Assumpció Forcada, membre del Consell de Dones de Gràcia, tot recordant la Trobada de Dones celebrada el 26 de març.

Juntes farem
 Un món millor
 Ningú no pot aturar
 Tota aquesta
 Energia XX com
 Sol que dóna llum.

Solidàries,
 Universals,
 Meravelloses,
 Entusiastes amb nova
 Mirada de DONES lliures.

Multipliquem i sumem idees.
 És necessari trencar el
 Silenci de tants anys.

Assumpció Forcada

PRIORITZACIÓ DE PROPOSTES REALITZADA PEL CONSELL DE DONES DE GRÀCIA A PARTIR DELS RESULTATS DE LA I TROBADA DE DONES DEL DISTRICTE DE GRÀCIA

Aquestes propostes, resultants de la I Trobada de Dones de Gràcia, han estat enviades a la regidoria del Districte, a la regidoria de Dones i Joventut de l'Ajuntament de Barcelona i a tots els grups polítics del districte de Gràcia demanant la seva inclusió en el proper Pla d'Actuació del Districte 2011-2015.

COEDUCACIÓ

Dissenyar un programa de coeducació transversal a nivell de districte que integri tots els àmbits professionals, els centres de Primària i Secundària, les escoles bressol, l'educació d'adults i educació no formal, etc.

Sensibilitzar, conscienciar i difondre les polítiques d'igualtat i la perspectiva de gènere entre la ciutadania i especialment entre els responsables dels centres escolars, el professorat i l'administració.

Ampliar serveis i activitats que incideixin en l'equitat de gènere i trenquin amb els rols de gènere tradicionals. Millorar la difusió de les activitats que ja es realitzen.

CULTURA

Promoure el reconeixement, empoderar i donar suport a les dones creadores que formen part del món de la cultura. Emprendre accions de discriminació positiva per garantir la presència paritària de les dones en les programacions i activitats culturals, com pot ser l'establiment de quotes.

Crear una xarxa de cultura que promogui i difongui les activitats i actes adreçats a les dones o d'especial interès per aquestes que es realitzen al districte.

Apropar la cultura a les dones a partir dels diferents equipaments i serveis del districte per realitzar i difondre activitats culturals i artístiques (mercats, escoles, comerços...).

ESPAI PÚBLIC I VIDA QUOTIDIANA

Millorar els serveis d'autobusos dels barris del Nord: més freqüència, noves línies, millor accessibilitat i nous serveis (servei nocturn, bus de barri, etc.).

Garantir la qualitat de la convivència a l'espai públic (respecte, descans nocturn dels veïns), combatre amb fermesa les actituds incíviques i delictives, i garantir la presència d'agents de la guàrdia urbana de proximitat.

Fomentar i donar suport al comerç de proximitat i a la instal·lació de noves empreses en el districte.

DONES GRANS

Millorar el recursos de suport i acompanyament a les dones grans que viuen soles i, especialment, aquelles que es troben en una situació de fragilitat emocional o mental (per pèrdua recent de la parella, etc.)

Millorar els serveis sanitaris i socials del districte tenint en compte les necessitats de les dones grans. Fomentar el treball en xarxa, formal i no formal, millorar la comunicació i tenir un mapa de recursos compartits entre professionals que treballen amb dones grans des d'àmbits diferents.

Crear espais de trobada i relació (casals i/o espais a equipaments i serveis) especialment orientats i dissenyats per a les dones grans. Fomentar activitats específiques per a elles, adaptar-hi els horaris, la temàtica, etc.

Públic assistent a la Trobada de Dones
 Foto: Marián Arias

AFECTUÓS COMIAT DEL CONSELL DE DONES A LA CINTA LLASAT

Les dones que conformen el Consell de Dones del Districte de Gràcia van voler oferir un petit comiat a la **Cinta Llasat**, Consellera de Dones i Gent Gran, durant aquest darrer mandat. De fet, un areveure, ja que la **Cinta** continuarà participant i treballant amb els seus estimats *Tallers de Memòria per a dones grans*.

Se li va preparar una petita festa amb pastes i cava i se li va regalar un ram de roses i dos llibres, un dels quals van signar totes les assistents.

Les dones que han participat en el Consell durant aquests darrers quatre anys valoren molt que la **Cinta** conegui, cregui i estimi els temes de dones. La seva experiència i coneixement de la problemàtica femenina ha constituït un punt de referència per conduir les propostes, els projectes... També que sigui una dona acollidora i respectuosa amb les altres i les seves diferents maneres de fer, de veure i d'enfocament. Ha estat una consellera oberta a totes les propostes que sortien del Consell i, el que és molt important, a recolzar-les.

També li agraiïren el seu coratge a l'hora de defensar les decisions del Consell de Dones i d'aconseguir el finançament necessari. També ha estat coratjosa en què es visibilitzés la tasca de les dones en els Consells de Districte i en tots els Plenaris Municipals, i se'ns tingués en compte a l'hora d'atorgar distincions i subvencions, dins de les seves possibilitats.

Comiat del Consell a la Cinta Llasat.
Foto: Marián Arias

A això cal afegir el seu tracte personal, molt proper amb totes, tot valorant el treball de totes i de tots els grups i si alguna persona o grup ha manifestat problemes per continuar al Consell o discrepàncies, se n'ha preocupat i ha volgut oferir diàleg i solucions.

També es va fer un petit obsequi d'agraïment a la **Florence Rizzo**, que va treballar de valent, com a tècnica, en donar suport a l'organització de la I Trobada de Dones de Gràcia. I es va agrair la seva eficaç i valuosa feina a les dues persones que han fet, durant aquests anys, les tasques de secretària del Consell de Dones: el **Francesc Roma** i l'**Elisenda Ortega**.

En aquesta darrera trobada del Consell, durant aquest mandat, celebràvem amb alegria i bona companyia que, després de tantes i tantes reunions en les quals s'ha treballat de manera molt intensa, estàvem contentes que el nostre treball no ha quedat només en bones paraules o bones intencions sinó que hem estat capaces de materialitzar-lo i convertir-lo en realitats.

Cinta, continuarem treballant plegades, per les dones del nostre districte i per aconseguir que les decisions del Consell no siguin només consultives!

El Consell de Dones condemna i, lamenta profundament, veure que encara es produeixen casos com el de **Dominique Strauss-Kahn**, director gerent del Fons Monetari Internacional, detingut a Nova York per 7 càrrecs, entre ells el d'abús sexual, acte sexual criminal, retenció ilegal i intent de violació a una treballadora de neteja de l'hotel de luxe on s'allotjava. Els fets imputats, protagonitzats per un alt polític francès agredint a una treballadora immigrant posen en evidència, una vegada més, tots els estereotips masculistes que conceben les dones com un simple objecte sexual a mercè de l'home poderós i influent.

EL COMERÇ A GRÀCIA

És evident. La ciutat i els barris canvien contínuament. Però no per això ens deixa de sorprendre l'espectacular transformació del teixit comercial de la ciutat durant els últims anys. La metamorfosi dels barris de Gràcia n'és un bon exemple. La desaparició del petit comerç familiar ha estat constant. Tot i que encara queden un bon nombre de botigues tradicionals, han desaparegut veloçment les bodegues, els "colmados", les merceries, les papereries, les sabateries...i molts d'altres petits establiments que feien un servei immediat a les famílies.

Les causes són múltiples i complexes. En primer lloc, la manca de relleu generacional ha provocat la desocupació dels locals comercials on s'han anat establint nous propietaris o llogaters. Però han estat també causes de primer ordre la competència dels hipermercats, el baix consum provocat per la crisi, els elevats preus dels lloguers i l'aparició de nombrosos centres comercials per tota la ciutat.

Així, els barris graciencs, que viuen enmig de la tensió urbana entre el global i el local, han anat agafant ràpidament una nova imatge. Per una banda, les multinacionals, els basars orientals i els comerços de baix preu es multipliquen. Per l'altra, es van instal·lant al territori petits artesans i creadors joves, dissenyadors de roba, joieria i bijuteria amb productes dirigits a públics específics i alguns interessants comerços especialitzats que fan que Gràcia continuï sent un dels barris més atractius de Barcelona.

Festa del Comerç al carrer a Travessera de Gràcia, celebrada el passat 7 de maig
Foto: Antonio Lajusticia

Alguns aspectes positius de tot aquest procés semblen clars: la vitalitat, la creativitat, la innovació, la multiculturalitat.. Però també es fan cada cop més evidents els riscos derivats de la pressió dels mercats, dels efectes locals de la globalització i de la poca intervenció pública. Els riscos d'anar construint barris més despersonalitzats, més homogenis, més elitistes.. amb pocs serveis de proximitat i de qualitat i sense vincles forts, culturals i de veïnatge.

No estaria gens malament, doncs, intentar, entre tots, mimar i conservar una mica més i millor el nostre petit comerç de barri. Reconvertir el comerç sense perdre identitat i innovar protegint les botigues singulars i amb història. I, sobretot, repensar els nostres hàbits tot tenint en compte la capacitat transformadora que podem arribar a tenir com a consumidors i consumidoros.

Comunicadores amb Gràcia: **Sara Reñé, Conxa García, Carmen Domínguez, Lidia Ibarz, Consol Lacida, Mª Lluïsa Pena, Puri Pérez, Berta Riesco.**

TROBEM-NOS A LA PLAÇA DE LES DONES DEL 36!

Dins un marc lúdic però també reivindicatiu, el Consell de Dones de Gràcia està preparant la programació cultural de la segona edició de Trobem-nos a la Plaça de les Dones del 36!, per celebrar el segon any de la inauguració de la plaça i que aquest espai duu un nom proposat pel Consell de Dones que és un homenatge a totes les dones que van patir les conseqüències de la guerra civil i el franquisme.

Com l'any passat, podrem gaudir en família d'espectacles de teatre, de música i d'actuacions infantils creades i protagonitzades per dones. Sumem esforços doncs, per difondre les propostes culturals de les dones creadores, inclouent-les dins la programació cultural del Districte

Actuació de Les Violines a la plaça de les Dones del 36, el 21 d'agost del 2010

La temàtica de gènere serà l'eix al voltant del qual giraran totes les propostes. L'objectiu és divertir però també sensibilitzar i obrir una porta més a la reflexió sobre temes d'igualtat a partir de la cultura i la creació.

El calendari d'actuacions començarà el 18 de juny a les 20h amb l'espectacle musical de Les Violines. El 16 i 17 de juliol es dedicarà a donar a conèixer els projectes de cooperació dedicats a dones i nenes que entitats de Gràcia realitzen a països en vies de desenvolupament. El 18 d'agost a les 19h,

serà el dia reservat als més menuts amb espectacles infantils. El 19 d'agost tindrem un espectacle teatral d'humor sobre les dificultats de la conciliació laboral de les dones i, el 20 d'agost a les 22h, podrem gaudir de la millor música amb la cantautora Alicia Martel. El calendari d'activitats el tancarà la inauguració del 21è Cicle de cinema de dones que organitza el Centre d'Informació i Recursos per a les Dones-CIRD.

La plaça de les Dones del 36 serà un punt de trobada per totes i tots aquest estiu, on podrem trobar una oferta cultural accessible a tothom i gaudir d'una bona estona amb la família i els amics.

Us hi esperem!!

AGENDA

PROGRAMACIÓ DEL PUNT D'INFORMACIÓ I ATENCIÓ A LES DONES DE GRÀCIA (PIAD)

TALLER D'AUTODEFENSA PER A DONES

■ Del 28 de juny al 12 de juliol

Dimarts i dijous de 18.00h a 20.00h

C. Cívic Convent de Sant Agustí (c/ Comerç, 36 Ciutat Vella)

Organitzat per els PIADs de Barcelona.

XERRADA-DEBAT: SÓC PARE O SÓC PARELLA?

Conflictes entre paternitat i relacions de parella.

A càrrec de **Aharon Fernández**, Psicòleg del projecte Canviem-ho.

■ Dimecres, 1 de juny a les 19h

Lluïsos de Gràcia, plaça del Nord 7-10

Inscripcions: www.lluisosdegracia.cat

PROGRAMACIÓ DEL CENTRE D'INFORMACIÓ I RECURSOS PER A DONES (CIRD)

CIRD. c/ Camèlies, 36-38. 08024 Barcelona. Tel. 932 850 357;

www.bcn.cat/dones

Exposició fotogràfica: SÉ QUI ETS. LES DONES DEL NEPAL, d'Andrea Basave Ferres

■ Fins al 21 de juny

De dilluns a divendres de 9 a 20 h i dissabtes de 9 a 14 h.

ATENCIÓN A MUJERES NIGERIANAS VÍCTIMAS DE "TRATA" Y OTRAS SITUACIONES DE VIOLENCIA. Sílvia da Silva i Laura Alegre, Fundació Àmbit Previsió

■ Dimecres 15 de juny a les 18h

Reflexionem sobre l'actualitat: LES DONES I LES TIC: EL NETWORKING COM A EINA DE RELACIONS ENTRE DONES

Rosaura Alastruey

■ Dimarts, 21 de juny a les 18h

Presentació del llibre *Deseo*, de Sylvia de Béjar

■ Dimecres, 29 de juny

DONES DE GRÀCIA. ITINERARIS HISTÒRICS.

El passat 26 de març la historiadora Isabel Segura va presentar a la Primera Trobada de Dones de Gràcia, el seu llibre *Dones de Gràcia. Itineraris històrics*.

El llibre recull la història dels barris de Gràcia a través de les vivències de les graciencques. Són elles mateixes les que han participat directa i desinteressadament en el procés d'elaboració del llibre, aportant testimonis personals, documents i fotografies dels seus àlbums familiars. Entre les participants podem comptar amb algunes integrants del Consell de Dones de Gràcia. A totes, volem tornar a agrair la seva implicació i dedicació en aquest projecte.

Aquest treball suposa una relectura de la història de la nostra ciutat que permet tenir una visió més amplia i complerta de com ha viscut la nostra societat durant els segles XIX i XX, ja que compta amb el punt de vista de les dones. I és que la història la escrivim entre tots, homes i dones. Tots contribuïm a construir la comunitat on vivim.

Quin ha estat el paper de la dona en la història i com l'ha desenvolupat són aspectes que tracta l'autora. Escriu a la pàgina 17: "Durant molts segles, van ser metgesses *sense títol*. I transmetien les seves experiències entre veïnes o de mares a filles". De fet aquest fet es pot fer extensiu a d'altres àmbits de la vida de les dones, no només al de la salut o a la cura dels altres.

Les dones han exercit un paper cabdal en la construcció del nostre país, però ha estat un paper "sense títol", no reconegut. La seva feina, la seva força, valor i lluita en el dia a dia, han estat contribucions molt importants en la constitució de la nostra societat, tal com l'entendem avui dia.

Durant tota la vida, les dones han garantit la supervivència de la família. Ja en el segle passat assumien la doble jornada quan van començar a exercir una feina remunerada. Van crear espais i serveis que es fessin càrrec dels seus fills i filles quan treballaven. Van ser pioneres en el "No a la guerra" quan es manifestaven contra la crida a lleves i s'han mostrat en també en contra de la pujada de preus dels aliments bàsics...

Aquesta obra suposa una aproximació al passat de les dones que potser pot donar algunes idees a les dones d'avui sobre les línies a seguir en la visibilització de la dona en la societat i en la igualtat entre homes i dones.

Si voleu obtenir un exemplar de *Dones de Gràcia* ho podeu fer facilitant el vostre nom, cognoms i telèfon o correu electrònic a l'adreça dones.gracia@gmail.com. Ens posarem en contacte amb vosaltres dient-vos on i quan podeu venir a recollir-lo.

Presentació del llibre *Dones de Gràcia* a la I Trobada de Dones de Gràcia

Començant per l'esquerra, Elsa Blasco regidora de Dones de l'Ajuntament, Isabel Segura, historiadora i autora del llibre i, Berta Riesco, membre del Consell de Dones
Foto: Marián Arias